

Nordi Oy
Valtakatu 49–51
53100 Lappeenranta
Yhteyshenkilö: Oka Nuutinen

Sydänmaankylän tuulivoimahanke, Kärsämäki, Pyhäntä

Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Yhteysviranomaisen hankkeesta vastaavalle antama lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta perustuu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, jäljempänä YVA-laki) 18 §:ään.

Arviointimenettelyn yhteysviranomaisena toimii Lupa- ja valvontavirasto.

1 Hanketiedot

1.1 Hankkeen perustiedot

Sydänmaankylän tuulivoimahanke, Kärsämäki, Pyhäntä.

Hankkeesta vastaava on Nordi Oy. Hankkeesta vastaavan konsulttina ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (jäljempänä YVA-menettely) on toiminut Sweco Finland Oy.

1.2 Hankkeen ja sen vaihtoehtojen kuvaus

Nordi Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Käsämäen kunnan itäosaan. Käsämäen keskusta on noin 18 km etäisyydellä ja Pyhäntä keskusta noin 13 kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Noin 1800 hehtaarin laajuiselle alueelle suunnitellaan enintään 12 tuulivoimalan rakentamista. Tuulivoimaloiden yksikköteho on enintään 10 MW. Voimaloiden suunniteltu napakorkeus on noin 200 metriä ja lavan pituus noin 100 metriä, kokonaiskorkeuden ollessa 300 metriä.

Hanke liitetään valtakunnan verkkoon uudella noin 13–14 kilometrin pituisella 110 kV tai 400 kV voimajohdolla, jonka liittymispiste on Pyhäntällä hankealueen kaakkoispuolella Kiuruveden kuntarajan tuntumassa.

YVA-menettelyssä arvioidaan seuraavia vaihtoehtoja:

Tuuli- ja aurinkovoima

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle rakennetaan enintään 12 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 10 MW.

VE2: Hankealueelle rakennetaan enintään 9 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 10 MW.

Sähkönsiirto

SVE1: Sähkö siirretään valtakunnan verkkoon uudella noin 13 km pituisella 110kV tai 400kV voimajohtolla. Sähkönsiirtovaihtoehto suuntautuu hankealueen eteläosista aluksi kohti kaakkoa ja sitten kohti itää noin 7,7 kilometrin matkalta Viitamäentien itäpuolelle. Täältä voimajohto suuntautuu kohti kaakkoa noin 2,4 kilometrin matkalta Viitamäen koillispuolelle ja täältä edelleen etelään noin 2,8 kilometrin matkalta Kiuruveden kuntarajan tuntumaan.

SVE2: Sähkö siirretään valtakunnan verkkoon uudella noin 14 km pituisella 110kV voimajohtolla. Sähkönsiirtovaihtoehto suuntautuu hankealueen eteläosista aluksi kohti itää/koillista noin 6,5 kilometrin matkalta. Kylmäpuron itäpuolelta voimajohto kääntyy kohti kaakkoa noin 4,8 kilometrin matkalta Viitamäen koillispuolelle. Täältä voimajohto suuntautuu etelään noin 2,9 kilometrin matkalta Kiuruveden kuntarajan tuntumaan.

Tarkempi kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista on esitetty arviointiohjelmassa.

2 Ympäristövaikutusten arviointimenettely

2.1 Arviointiohjelman vireilletulo

Arviointiohjelma on tullut vireille 26.6.2026, kun hankkeesta vastaava on toimittanut Lupa- ja valvontavirastoon Sydänmaankylän tuulivoimahanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma).

Hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä YVA-lain liitteen 1 kohdan 7e perusteella.

2.2 Ennakkoneuvottelu sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja muiden menettelyiden yhteensovittaminen

Yhteysviranomainen on järjestänyt YVA-lain 8 §:ssä tarkoitetun ennakkoneuvottelun 23.4.2026, edistämään muun muassa hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, sekä hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Ennakkoneuvotteluun osallistuivat seuraavat tahot:

Pohjois-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Savon liitto, Oulun museo- ja tiedekeskus (alueellinen vastuumuseo), Kärämäen kunta, Siikalatvan kunta, Lupa- ja valvontavirasto sekä hankkeesta vastaava konsultteineen.

Tuulivoimapuiston alueelle laaditaan osayleiskaava samanaikaisesti YVA-menettelyn kanssa.

2.3 Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä pidosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 5.8.–4.9.2026. Kuulutus julkaistiin Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla www.lvv.fi/kuulutukset-ja-yleistiedoksiannot. Tieto kuulutuksesta lähetettiin Kärsämäen, Pyhännän ja Siikalatvan kunnille sekä Pyhäjärven kaupungille julkaistavaksi kuntalain (410/2015) 108 §:n mukaisesti. Lisäksi arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä pidosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen tiedotettiin Kalevassa, Siikajokilaaksossa, Pyhäjärven sanomissa ja Maaselän Extrassa 5.8.2026 julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiohjelmaan on voinut tutustua kuulemisaikana:

- Ympäristöhallinnon verkkopalvelussa osoitteessa:
www.ymparisto.fi/sydanmaankylan-tuulivoima-YVA
- Kärsämäen kunnantoimisto (Haapajärventie 1, 86710 Kärsämäki)
- Kärsämäen kirjasto (Haapajärventie 1, 86710 Kärsämäki)
- Pyhännän kunnantalo (Manuntie 2, 92930 Pyhäntä)
- Pyhännän kirjasto (Manuntie 4, 92930 Pyhäntä)
- Siikalatvan kunta, hallintokeskus (Pulkkilantie 4, 92600 Pulkkila)
- Piippolan kirjasto (Keskustie 11, 92620 Piippola)
- Pyhäjärven kaupungintalo (Ollintie 26, 86800 Pyhäsalmi)
- Pyhäjärven kirjasto (Laitisentie 6, 86800 Pyhäsalmi)

Arviointiohjelmasta järjestettiin esittelytilaisuus 18.8.2026 klo 16.30–18.00 Kärsämäki-salissa Frosteruksen koululla (Opintie 6, 86710 Kärsämäki). Tilaisuuteen oli mahdollista osallistua myös etäyhteydellä (Teams).

3 Arviointiohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet

Yhteysviranomaisen pyysi lausunnot arviointiohjelmasta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle määräaikaan mennessä 16 lausuntoa ja 3 mielipidettä. Lausunnon antoivat seuraavat tahot: Fingrid Oyj, Haapaveden kaupungin terveydensuojelu, Haapaveden kaupungin ympäristönsuojelu, Ilmatieteen laitos, Luonnonvarakeskus, Metsähallitus, Oulun museo- ja tiedekeskus (kaksi erillistä lausuntoa), Pohjois-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos, Pohjois-Suomen elinvoimakeskus, Kärsämäen kunnan ja Pyhäjärven kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisen, Pyhäjärven kaupunki, Suomen Erillisverkot Oy, Suomen metsäkeskus ja Väylävirasto. Arviointiohjelmaan saapui kolme mielipidettä yksityishenkilöiltä.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys lausuntojen ja mielipiteiden keskeisestä sisällöstä. Lausuntopyyntö ja lausunnot löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/sydanmaankylan-tuulivoima-YVA.

Yhteenveto lausunnoista

Luontoarvot

Linnusto ja eläimistö

Lausunnoissa tuodaan esille, että hankkeen tuulivoimaloista kolme sijaitsee Iso Hangasnevan maakunnallisesti arvokkaan lintualueen (MAALI) sisällä ja lisäksi hankkeen muista voimaloista voi kohdistua alueeseen vaikutuksia. Lausunnossa esitetään, että jotta vaikutukset Iso Hangasnevan linnustoon voidaan arvioida asianmukaisesti, tulee linnustoselvitykset ulottaa myös hankealueen ulkopuolelle.

Hankealueen todetaan sijoittuvan maakotkareviirille. Lausunnoissa tuodaan esille, että jo pidemmällä suunnittelussa olevien läheisten hakkeiden vaikutukset lajiin ovat merkittävät, eikä reviiri kestä tuulivoiman lisärakentamista, mikäli suunnitellut hankkeet toteutuvat. Hankealueen läheisyydessä on ollut myös muuttohaukan reviiri, jolle lajin palaaminen on mahdollista, jos elinympäristö säilyy nykyisen kaltaisena.

Päiväpetolintuun kohdistuvat vaikutukset ja kumulatiiviset yhteisvaikutukset muiden samalla reviirillä vireillä olevien tuulivoimahankkeiden kanssa on arvioitava huolellisesti ja varmistuttava ettei reviiriin muodostu suuria haitallisia vaikutuksia.

Lausunnoissa tuodaan esille, että soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa.

Suojelu- ja Natura-alueet sekä ekologiset yhteydet

Alueesta etelään, noin 2 km päässä, sijaitsee linnustoperusteisesti suojeltu Kärsämäenjärvet Natura-alue (SPA/SAC) ja alueesta kilometrin päässä lännessä Lauttanevan Natura-alue (SAC). Sekä Kärsämäenjärvien Natura-alueelle (SPA/SAC) että Lauttanevan Natura-alueelle (SAC) on esitetty, että metsäpeura lisätään niiden suojeluperustelajeihin.

Hankealue ja sähkönsiirtoreitit sijaitsevat ekologisen verkoston ydinalueella 4. Alueella sijaitsee sisämaan merkittäviä lintuvesiä, jotka muodostavat tärkeän osan Natura-verkostoa ja toimivat keskeisenä muuttoreittinä. Lisäksi alue on metsäpeuran vaellus- ja vasomisvyöhykkeen kannalta yksi sen tärkeimmistä reittialueista. Kyseinen ekologisen verkoston osa on määritelty myös metsäpeuraverkostoksi. Hankkeen tarkemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huolellisuutta ekologisten yhteyksien säilymiseen ja Natura 2000 -verkoston eheyteen. Hankkeen suunnittelussa on varmistuttava siitä, että vaikutusarviointi ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet turvaavat metsäpeuran elinympäristöjen ja liikkumisreittien säilymisen.

Yhdyskuntarakenne, maankäyttö ja kaavoitus

Tuodaan esille, että lainvoimaisissa vaihemaakuntakaavoissa ja voimaan määrätyssä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa Sydänmaankylän alueelle ei ole osoitettu seudullista tuulivoimaloiden aluetta. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan taustaselvityksessä (TUULI-hanke) Sydänmaankylän alueelle ei myöskään tunnistettu teoreettista tuulivoimapotentiaalista aluetta.

YVA-ohjelmassa on esitetty hankealueelle ja sen vaikutusalueelle sijoittuvat maakuntakaavamerkinnot Pohjois-Pohjanmaalla. Maakuntakaavamerkinnoista puuttuvat valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (MRKY), turvetuotantoon soveltuva alue (tu-1) sekä virkistys- ja matkailukohde -merkinnot. Lisäksi on huomioitava, että energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tultua voimaan osa merkinnoista ja määräyksistä on kumoutuneet ja ne on korvattu uusilla. Tällainen on muun muassa Miilurannan asutusmaisema, joka on nykyisin maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen sijaan valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kaavaratkaisu ja maakuntakaavoituksen aikana laaditut selvitykset (erityisesti maisema- ja maakotkaselvitykset sekä Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskeva selvitys) tulee huomioida Sydänmaankylän tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä.

Maisema, rakennettu kulttuuriympäristö ja arkeologinen kulttuuriperintö

Hankealue sähkönsiirtoreitteineen sijoittuu arvokkaiden maisema-alueiden vaikutusalueelle. Hankealueen länsipuolella, lähimmillään noin 1,6 kilometrin etäisyydellä sijaitsee valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Miilurannan asutusmaisema ja maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, Miilurannan asutustilakylä (MRKY). Lisäksi noin 7 km etäisyydellä sijaitsee maakunnallisesti arvokas Viitamäen kulttuurimaisema. Hankealueen vaikutusalueella on myös laajoja suoalueita, jotka arvokkaina luonnonympäristöinä tarjoavat merkittäviä virkistysarvoja. Hankealueen lähiympäristössä sijaitsee Iso Lamujärvi, jonka ympärillä on runsaasti vakituista- ja loma-asutusta. Näiden alueiden osalta vaikutukset asutus- ja virkistysmaisemaan tulee arvioida huolellisesti. Arvioinnissa on huomioitava myös yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa, sillä kokonaisvaikutus maisemaan ja alueen virkistyskäyttöön muodostuu useiden hankkeiden yhteisvaikutuksista.

Havainnekuvia on alustavasti suunniteltu laadittavan 10 kappaletta. Lausunnoissa tuodaan esille, että kuvien määrää on vähäinen suhteessa lähialueen arvoalueiden ja -kohteiden lukumäärään sekä suhteessa lähialueen tuulivoimahankkeiden ja tuulivoimaloiden määrään yhteisvaikutusten arvioimiseksi.

Lausunnoissa muistutetaan, että arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvissa vaikutuksissa tulee huomioida hankkeen kaiken rakennustoiminnan ja maankäytön vaikutukset hankkeen koko elinkaaren ajalta. Myös väliaikaiset toiminnot tulee huomioida vaikutusten arvioinnissa.

Melu ja välke sekä virkistyskäyttö

Tuodaan esille, että Pyhännän puolella sijaitseva Iso Lamujärvi on merkittävä loma-asutuksen ja virkistyskäytön alue, jossa sijaitsee myös vakituista asutusta. Melu-, välke- ja maisemavaikutusten arvioinneissa tulee kiinnittää erityistä huomiota vaikutuksiin Iso Lamujärven, Kamulan ja Maaralanperän suuntaan. Lisäksi on arvioitava huolellisesti lentoestevalojen vaikutus alueen yömaisemaan.

Sähkönsiirtoreittien suunnittelussa on huomioitava alueen virkistysreitit, kuten Pienimäki-Sotasaaret –moottorikelkkaura, ja varmistettava reittien turvallinen ja esteetön käyttö myös rakentamisen ja toiminnan aikana.

Hankealueen läheisyydessä on vireillä useita muita tuulivoimahankkeita. Yhteisvaikutuksia tulee arvioida erityisesti melun ja välkkeen osalta. Arvioinnissa on varmistettava, etteivät yhteisvaikutukset aiheuta haittaa asutukselle tai heikennä alueen asumisviihtyvyyttä. Muistutetaan, että asumiseen ja vapaa-ajan asumiseen liittyvät sisämelun toimenpiderajat määräytyvät STM:n asutuksen (545/2015, 12 §) mukaisesti. Toiminnasta ei saa aiheutua asuinhuoneistoihin toimenpiderajoja ylittävää meluhaittaa.

Pintavedet ja maaperä

Tuodaan esille, että sähkönsiirtovaihtoehdot risteävät Pyhännän alueella useiden virtavesien, kuten Viitapuron ja Kylmäpuron, kanssa. Ohjelmassa on tunnistettu alueen maaperässä esiintyvät mustaliuskemaita. Selostuksessa tulee arvioida yksityiskohtaisesti kaivu- ja perustustöistä mahdollisesti aiheutuvien happamien valumavesien ja kiintoaineksen päästöjen riskit virtavesiin sekä esittää konkreettiset ja riittävät lieventämiskeinot vesistökuormituksen estämiseksi.

Pohjavedet

Tuodaan esille, että vaikka hankealueella tai sen lähistöllä ei ole luokiteltuja pohjavesialueita, hankkeessa tulisi arvioida kiinteistökohtaisten vedenottamoiden sijainnit ja niiden mahdollinen pilaantumisalttius.

Liikenne

Tuulivoimaloiden sijaintia suhteessa liikenneväyliin ohjeistetaan Väyläviraston tuulivoimalaohjeessa (Liikenneviraston julkaisuja 8/2012), joka tulee huomioida voimaloiden sijoittamisessa. Tuulivoimalan vähimmäisetäisyys on voimalan kokonaiskorkeus (torni + lapa) + suoja-alue maantien keskeltä lukien. Erityisesti hankealueelle sijoittuvan yhdystien 18447 osalta on varmistettava riittävät etäisyydet.

Liikennemääriä arvioitaessa tulee täysien kuljetusten lisäksi huomioida myös tyhjänä ajot. Vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon kuljetusreittien varrella olevat herkästi häiriintyvät kohteet, kuten asuin- ja lomarakennukset ja koulut. Raskaan liikenteen lisääntymisestä asutukselle aiheutuvat haitat, kuten liikennemelu, pöly ja tärinä tulee arvioida. Vaikutusten arvioinnissa tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon liikenteen jakautuminen rakentamisvaiheessa ja mahdolliset ruuhkahuiput.

Viestintälaitteet ja turvallisuus

Tuodaan esille, että tuulivoimaloiden suunnittelussa tulee huomioida raskaan liikenteen ja mahdolliset polttoaineiden ym. aiheuttamat riskit sekä maastopalovaara. Alueen tiestöä rakennettaessa olisi hyvä tehdä palovesikaivantoja (esim. risteävien ojien kohdalle) sammutusvesihuoltoa varten. Tuulivoimaloiden omistajan tai haltijan tulee laatia tuulivoimapuistoa varten pelastuslain (379/2011) 15§:n tarkoittama pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelmassa tulee huomioida tuulivoimapuiston keskeiset riskitekijät ja niiden hallintatoimenpiteet mm. tulipalojen ja kemikaalivuotojen varalle.

Tuodaan esille säätutkahavaintojen mahdollinen heikkeneminen sekä mahdollinen tuleva kompensatiomittausten tarve.

Hankkeen edellyttämät luvat, suunnitelmat ja päätökset

Tuodaan esille, että Fingrid Oy:n johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää erillinen risteämälausunto.

Tuodaan esille, että kaikkiin tiealueella tehtäviin töihin tarvitaan lupa tiealueella työskentelyyn. Maanteihin kohdistuvien muutosten suunnitteluun tarvitaan elinvoimakeskusten kanssa laadittava suunnittelusopimus.

Tuodaan esille, että kajoamisluvan 11§ lisäksi selostuksessa tulee tuoda esille muinaismuistolain (295/1963) 13§ mukainen neuvottelu.

Tuodaan esille, että metsälain 10 § kohteisiin rajautuvista toimenpiteistä ja maankäyttöluokan muutoksista tulee tehdä metsänkäyttöilmoitus. Metsänkäyttöilmoitus tulee täydentää arviointiselostukseen.

Yhteenveto mielipiteistä**Maisema**

Sydänmaankylän tuulivoimahankkeen kokonaisuus on laaja ja vaikuttaa oleellisesti Sydänmaankylän maa- ja metsätalous sekä erämaiseen maisemaan. Erityinen vaikutus on suunnittelualueen rajakunnan Pyhännän Iso-Lamujärven maisemaan. Tuulivoimaloiden korkeus on 300 metriä, mikä ulottaa niiden näkyvyyden hyvin kauas erityisesti siksi, että tuulivoimala-alue sijaitsee lähes puuttoman Hangasnevan (suojelualue maakuntakaavassa) sekä Patasuon takana Pyhännän suunnasta katsottuna ja juuri niiden takaa avautuu alueen ainoa hyväpohjainen ja puhdasvetinen Iso-Lamujärvi. Järvi on jo itsessään maisema- ja luontoarvoiltaan erittäin merkityksellinen.

Ihmisten elinolot ja virkistyskäyttö

Mielipiteissä korostuu huoli hankkeen vaikutuksista alueen asukkaiden, loma-asukkaiden ja virkistyskäyttäjien elinoloihin. Iso-Lamujärvi on merkittävä ympärivuotisen ja kesäasutuksen ympäröimä virkistys- ja kalastusjärvi alueella. Hankkeen arvioidaan heikentävän muun muassa vapaa-ajan asumisen, metsästyksen, kalastuksen,

marjastuksen ja muun luonnossa liikkumisen edellytyksiä. Lisäksi mielipiteissä tuodaan esiin huoli alueen maisema-arvojen ja kiinteistöjen arvon alenemisesta sekä tietoliikenneyhteyksien toimivuudesta.

Mielipiteissä tuodaan esiin voimaloiden suuri koko, laaja näkyvyys sekä vaikutukset järvi- ja rantamaisemaan. Melu, välkehaitta ja lentoestevalot nähdään hankkeen keskeisinä haittoina, jotka heikentäisivät asumisviihtyvyyttä, luonnonrauhaa ja virkistyskäyttöä.

Elinkeinot

Suunnittelualueella on erämatkailua tarjoavia yrityksiä. Suuret voimalat ja vilkkuvat valot muuttavat alueen erämaista maisemaa, mikä voi heikentää elinkeinoa.

Luontoarvot

Alueen luontoarvojen merkitys korostuu mielipiteissä. Huolta esitetään erityisesti hankkeen vaikutuksista linnustoon, niiden muuttoreitteihin sekä pesimä- ja soidinalueisiin. Mielipiteissä tuodaan esiin havaintoja alueen lintulajistosta, kuten metso, teeri, kalasääski, maakotka, hanhet ja joutsenet,

Mielipiteissä korostetaan alueen merkitystä eläimistön, erityisesti metsäpeuran elinympäristönä, kulkureittinä ja vaellusalueena.

Yhteisvaikutukset ja arvioinnin riittävyys

Sydänmaankylän tuulivoimahanketta tulisi tarkastella osana laajempaa seudullista tuulivoiman teollisuusaluekeskittymää. Kokonaisuus kattaa Pyhännän Konnunsuon (34 voimalaa), Pyhännän Pilpankankaan (30 voimalaa), Kiuruveden Lapinsalon (44 voimalaa), Kärsämäen Halmemäen (55–68 voimalaa) ja nyt suunniteltavan Sydänmaankylän (12 voimalaa). Yhteensä siis noin 188 tuulivoimalaa voimajohtoreitteineen.

Tällaisessa massiivisessa tuulivoiman teollisuusalueessa eri hankkeiden yhteisvaikutukset kumuloituvat, kun vierekkäiset tuulivoima-alueet jakavat samoja ympäristö-, melu- ja aluevaikutuksia yli kunta- ja maakuntarajojen. Tästä seuraa merkittäviä yhteisvaikutuksia. Näkymäalueanalyysin tulisi sisältää kaikkien hankkeiden tuulivoimalat, jotka näkymäalueelle sijoittuvat.

4 Yhteysviranomaisen kannanotto arviointiohjelman laajuudesta ja tarkkuudesta sekä ohjeet arviointiselostuksen laadintaan

4.1 Arvioinnin laajuus ja tarkkuus

Yhteysviranomainen katsoo, että arviointiohjelma täyttää YVA-lain 16 §:ssä ja YVA-asetuksen 3 §:ssä arviointiohjelmalle asetetut sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on selkeä, ja siinä on riittävästi kuvattu hanketta, ympäristön nykytilaa ja suunniteltua ympäristövaikutusten arviointia. Yhteysviranomainen tuo kuitenkin näitä koskevia täydentäviä huomioita esiin jäljempänä.

Arviointiohjelman mukaan hankkeen kannalta keskeisiä arvioitavia ja todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia ovat maisema-, melu- ja välkevaikutukset, vaikutukset elämistöön, linnustoon, Natura-alueisiin ja niiden suojeluperusteina oleviin lajeihin ja muuhun luontoon sekä virkistyskäyttöön kohdistuvat ja muut sosiaaliset vaikutukset.

Yhteysviranomaisen katsoo hankekuvauksen, hankealueen nykytilakuvauksen sekä ohjelmasta saadun palautteen perusteella, että vaikutusten arvioinnin painotus on oikeansuuntainen, mutta korostaa saadun palautteen vuoksi erityisesti vaikutusten arviointia kokonaisuutena ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi koostuu useasta eri vaikutustyyppistä (melu, välke, terveys, virkistys, luonnonvarojen käyttö, maisema, liikenne) ja näitä tulee arvioida sekä erikseen että kasautuvina vaikutuksina. Luontovaikutusten osalta yhteysviranomaisen nostaa mahdolliseksi merkittäväksi vaikutukseksi myös vaikutukset suojelualueisiin ja ekologiseen verkostoon, sillä hanke sijoittuu usean suojelualueen ja suojelulle varatun alueen läheisyyteen ja sekä hankealue että sähkönsiirtoreitit sijaitsevat ekologisen verkoston ydinalueella 4. Kyseinen osa ekologista verkostoa on määritelty myös metsäpeuraverkostoksi. Yhteysviranomaisen katsoo myös, että hankkeen vaikutukset pintavesiin voivat nousta merkittäviksi. Hankkeen vaikutusalueella on tyydyttävässä ekologisessa tilassa olevia vesistöjä, jotka on luokiteltu Metsätaloudelle herkäät vesistöt-aineistossa herkiksi tai erittäin herkiksi. Hanke saattaa lisätä niitä paineita, joita vesienhoitosuunnitelman mukaan tulisi jo nykytilanteessa vähentää.

Yhteysviranomaisen katsoo, että kasvillisuuteen ja luontotyypeihin, maankäyttöön ja kaavoitukseen, pohjavesiin sekä maa- ja kallioperään kohdistuvien vaikutusten merkittävyys on epävarma ja niiden nykytilaa tulee selvittää ja niihin kohdistuvia vaikutuksia arvioida.

Arvioinneissa pääpaino tulee olla todennäköisesti merkittävissä ympäristövaikutuksissa. Lisäksi merkittävyydeltään epävarmoja vaikutuksia tulee tarkastella siinä laajuudessa, että niiden merkittävyys voidaan perustella. Ennalta tai arvioinnin kuluessa vähäiseksi todettavat vaikutukset voidaan rajata tarkemman vaikutusarvioinnin ulkopuolelle ja perustella tehty valinta arviointiselostuksessa. Yhteysviranomaisen katsoo, että elinkeinoihin, ilmanlaatuun ja ilmastoon liittyvät vaikutukset ovat todennäköisesti vähäisiä.

Arviointiohjelman mukaan hankkeen ympäristövaikutuksia tarkastellaan yhdessä lähialueen muiden luvan saaneiden ja suunnitelmissaan pitkällä olevien hankkeiden kanssa. Arviointiohjelman mukaan hankkeiden yhteisvaikutuksia tarkastellaan erityisesti sosiaalisten vaikutusten sekä linnusto- ja maisemavaikutusten osalta. Yhteysviranomaisen toteaa tämän perustelluksi lähtökohdaksi, vaikka YVA-asetus edellyttää todennäköisesti merkittävien ympäristövaikutusten yhteisvaikutusten arviointia vain olemassa olevien ja hyväksytyjen hankkeiden kanssa. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulisi ottaa huomioon kaikki hankkeet hanketyypistä riippumatta.

Arviointiohjelman mukaan vaikutusten merkittävyyden määrittämisessä on tarkoitus hyödyntää IMPERIA-menetelmää soveltuvien osin. Yhteysviranomaisen katsoo tämän asianmukaiseksi, sillä kyse on vakiintuneesta menetelmästä ympäristövaikutusten

arvioinnissa. Merkittävyyden arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös IMPERIA-hanketta uudempien oppaiden ja julkaisujen ohjeet vaikutusten merkittävyyden arvioimiseen. Esimerkiksi luontoon kohdistuvien vaikutusten merkittävyyden määrittämisessä kehoitetaan ottamaan huomioon LUOPAS-oppaassa esitetty tapa (Mäkelä, K. & Salo, P. 2024: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi - Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle, 2. korjattu painos). Yhteysviranomainen katsoo, että arvioinnissa tulee tunnistaa eri vaikutusten väliset yhteydet ja se, että eri vaikutusten kumuloituminen samoille alueille voi lisätä niiden merkittävyyttä. Yhteysviranomainen korostaa, että vaikutusten arvioinnissa tulee kuvata ensin vaikutusmekanismit, vaikutukset ja niiden perusteella vaikutusten merkittävyys. Vaikutusten merkittävyyden päättelyketjujen kuvausten tulee olla johdonmukaiset ja perustellut.

4.2 Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot

Arviointiohjelmassa on kuvattu hankevaihtoehdot selkeästi ja ne muodostavat hyvän lähtökohdan vaikutusten arvioinnin toteuttamiselle. Arviointiselostuksessa on kuitenkin syytä avata perusteluja hankevaihtoehtojen muodostamiselle.

Arviointiohjelmassa on esitetty voimaloiden tehoksi enintään 10 MW ja korkeudeksi maksimissaan 300 m. Yhteysviranomainen toteaa, että etenkin meluvaikutusten arviointi on laadittava melun muodostuksen kannalta haitallisimman suunnitelmassa olevan voimalatyyppin mukaisesti. Arvioinneissa on hyvä kuvata, mikäli voimalatyyppin valinnalla voidaan lieventää hankkeen merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Hankkeessa tulee kuvata ja arvioida tasapuolisesti kaikki hankkeeseen liittyvät toiminnot. Arviointiselostuksen karttojen, joista on nähtävillä hankkeessa rakennettavat kohteet yhdessä vaikutuskohteiden kanssa, tulee olla selkeitä.

Tuulivoimalan nostokentästä, uusista teistä, hankealueen sähköasemasta, johdonvarsi-liittynnystä ja maakaapelin sijoittamisesta kaapeliojaan tarvitaan arviointiselostukseen joko periaatekuvia tai valokuvia. Voimaloiden perustamistapavaihtoehtojen kuvaukseen tulee lisätä tietoja eri rakenteiden suuruusluokasta ja mitoista. Arviointiselostuksessa tulee myös kuvata tarkemmin hankkeessa käytettäviä lentoestevaloja.

Voimaloiden numerointi kartoissa selkeyttää vaikutusarvioinnin tulosten tulkintaa, ja numerointi tulisi esittää arviointiselostuksen kartoissa mahdollisimman kattavasti. Hankkeessa rakennettavat uudet ja parannettavat tiet sekä maakaapelireitit tulee esittää kartoilla siten, että hankevaihtoehtojen erot tulevat esiin. Teiden osalta on syytä esittää niiden suunniteltu kokonaismäärä kilometreinä.

4.3 Ympäristön nykytila, arvioitavat ympäristövaikutukset ja menetelmät

Ympäristön nykytila ja vaikutusalueen tunnistaminen

Yhteysviranomainen katsoo, että arviointiohjelmassa on kuvattu pääosin riittävästi todennäköisen vaikutusalueen ympäristön nykytilaa ja sen kehitystä. Joidenkin

vaikutustyyppien osalta alueen nykytilaa on syytä selvittää lausunnossa myöhemmin ilmenevällä tavalla.

Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiohjelmassa on esitetty pääosin asianmukaisesti vaikutusalueen rajausta vaikutustyypeittäin. Yhteysviranomaisen katsoo, että luontoon kohdistuvia vaikutuksia tulee selvittää ja arvioida hankkeen koko vaikutusalueelta, vaikka se ulottuisi rakennuspaikkojen tai hankealueen rajauksen ulkopuolelle. Pesimälinnuston osalta liikehdintää tapahtuu pesimäalueen sisällä sekä pesimäalueiden ja ruokailualueiden välillä. Lisäksi muuttolinnustoon kohdistuvien vaikutusten arviointi on tarpeen toteuttaa laajemmin. Vaikutusalueen määrittelyssä tulee ottaa huomioon lajien ekologiset ominaisuudet sekä tuulivoimaloiden ja voimajohtojen vaikutusalueiden lisäksi mm. infrastruktuurin rakentamisen, maa-ainesten ottamisen sekä tuulivoimaloiden ja voimalinjan toiminnan aikaisten häiriövaikutusten vaikutusalue. Linnuston ja muun eläimistön osalta myös este- ja karkotusvaikutusmekanismi tulee tunnistaa arvioinneissa.

Pintavedet

Arviointiohjelmassa on tunnistettu hankealueella ja hankkeen vaikutusalueella sijaitsevat pinta- ja pienvesimuodostumat ja kuvattu vaikutuksen kohteena olevien vesien nykytila. Arviointiohjelmasta puuttuu kuitenkin tietoja hankealueella ja hankkeen vaikutusalueella sijaitseviin pinta- ja pienvesiin jo nykytilanteessa kohdistuvista paineista, tunnistetuista kuormitustarpeiden vähennyksistä ja mahdollisista toteutetuista tai suunnitelluista kunnostustoimenpiteistä. Nämä tiedot tulee täydentää arviointiselostukseen.

Arviointiohjelmassa esitetään, että hankkeen pintavesivaikutukset ajoittuvat pääasiassa tuulivoimapuiston- ja sähkönsiirron rakentamisen aikaan. Yhteysviranomaisen toteaa, että ohjelmassa tunnistetut pinta- ja pienvesivaikutukset ovat oikean suuntaisia, mutta ne on esitetty liian yleisellä tasolla. Yhteysviranomaisen lisää, että tuulivoimapuiston sekä sähkönsiirron rakentamisella voi olla pinta- ja pienvesiin myös muita, kuin arviointiohjelmassa tunnistettuja vaikutuksia, joiden merkittävyyttä tulee arvioida. Rakentamisaikaisen, toiminnanaikaisen ja mahdollisen käytöstä poistamisen vaikutusten arvioinnissa on huomioitava eritellysti jokaisen vaikutuksen kohteena olevan pintaveden nykytila, mahdollinen riski tilan heikkenemisestä sekä pintavesiin jo nykytilanteessa kohdistuvat paineet. Arvioinnissa tulee huomioida kaikki hankkeen vaikutusalueella sijaitsevat pintavedet. Arvioinnissa on keskeistä huomioida hankkeen ja nykyisen maankäytön yhteisvaikutukset pinta- ja pienvesiin sekä mahdolliset yhteisvaikutukset muiden, hankealueella tai sen lähialueille suunniteltujen tai jo toteutuneiden uusien hankkeiden kanssa. Vaikutustenarvioinnissa on oleellista huomioida hankkeen yhteydessä tehtävien toimenpiteiden (mm. tiestön rakentaminen, kuivatustoimenpiteet, puuston poisto, maanrakennustyöt, mahdolliset läjitykset) vaikutukset ravinne-, kiintoaine- ja happamuuskuormitukseen, valuntaolosuhteisiin (vedenpidätyskyky/virtaamien äärevöityminen) sekä puron uoman ja rantavyöhykkeen tilaan.

Vesienhoidon suunnittelussa luokiteltujen pintavesien osalta tulee arvioida, heikentääkö hanke yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa pintavesien tilaa tai uhkaako se yksin yhdessä muiden hankkeiden kanssa hyvän tilan saavuttamista hankkeen elinkaarena

aikana. Arvioinnissa on huomioitava, että tilan heikentyminen tarkoittaa jo yhden luokittelutekijän heikentymistä yhdellä tilaluokalla väliaikaisesti.

Pitkäaikaisten vaikutusten arvioinnissa tulee kuormituksen ja hydrologisten vaikutusten ohella huomioida myös puroihin tehtävien tienalitusrakenteiden esteellisyysvaikutus ja rakentamisesta johtuvat mahdolliset muutokset virtavesien rakenteellisessa tilassa. Arviointiselostukseen on oleellista näin ollen lisätä myös saatavilla oleva tieto vesieliöstöstä hankealueella ja hankkeen vaikutusalueella sijaitsevista vesistöistä.

Yhteysviranomaisen muistuttaa, että tuulivoimapuiston ja sähkönsiirtoreitin rakentamisesta pintavesiin kohdistuvat haitat ovat pääosin sellaisia, että niitä voidaan vähentää huomattavasti hyvällä suunnittelulla ja toteutuksella. Arviointiselostuksessa tulee riittävän konkreettisesti ja analyyttisesti esittää toimenpiteet, joilla edellä kuvattuja potentiaalisia haittoja pinta- ja pienvesiin aiotaan hankkeessa vähentää. Esimerkiksi mahdollinen mustaliuskeen esiintyminen sähkönsiirron reittien varrella on tarpeen selvittää riittävillä maaperätutkimuksilla hankkeen suunnittelun edetessä. Yksityiskohtaiset kuivatussuunnitelmat ja niihin liittyvät vesiensuojelutoimenpiteet tulee esittää viimeistään vesilain mukaisessa ojitusilmoituksessa. Hankkeen sujuvuuden takaamiseksi niiden suunnittelu on syytä aloittaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Lieventävien toimenpiteiden suunnittelussa voi hyödyntää mm. suunnitteluoppaita, joita on laadittu hulevesien, metsätalouden ja happamille maille rakentamisen vesistöhaittojen vähentämiseen. Maatuulivoiman rakentamisen vesistövaikutuksiin on erityisesti perehdytty Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen vuonna 2025 julkaistussa esiselvityksessä [Maatuulivoima rakentamisen vesistövaikutukset](#).

Luontoarvot

Kasvillisuus- ja luontotyytit

Kasvillisuus- ja luontoselvitysten osalta arvioinnin tulee perustua kattaviin maastonselvityksiin. Selvitysten tulee kattaa voimalapaikkojen lisäksi huoltotiet, sähköasemat sekä sisäiset että ulkoiset sähkönsiirtoreitit riittävällä tarkkuudella. Yhteysviranomaisen muistuttaa kiinnittämään erityistä huomiota selvitysten oikea-aikaisuuteen.

Selvitykset tulee ajoittaa lajien ja luontotyyppien havainnoinnin kannalta optimaalisimpaan aikaan. Selvitykset tulee raportoida niin kattavasti, että niiden pohjalta on mahdollista arvioida selvitysten oikeanaikaisuutta, asianmukaisuutta ja riittävyttä. Osana vaikutusten arviointia on suositeltavaa esittää luontoselvityksissä kuljetut kartoitusreitit ja kartoituskohteet. Tehdyt lajihavainnot tulee esittää karttapohjalla yhdessä hanketoimintojen kanssa siten, että niiden sijoittuminen suhteessa hankerakenteisiin on helposti arvioitavissa. Lisäksi havainnot on suositeltavaa tallentaa Suomen Lajitietokeskuksen tietokantaan.

Vaikutustenarvioinnin tulee perustua parhaaseen käytettävissä olevaan tieteelliseen tietoon ja arvioinnissa tulee huomioida tuulivoiman vaikutuksille herkimmiksi tunnistetut

lajit ja niiden välttely- ja häiriöetäisyydet (mm. Balotari-Chiebao ym. 2021; Tolvanen ym. 2023).

Linnusto

Linnustovaikutusten arviointi on hankkeen keskeisimpiä kokonaisuuksia, kun otetaan huomioon hankerakenteiden sijainnit suhteessa linnustollisesti merkittäviin kohteisiin sekä voimakkaan alueellisen maankäytön paineen. Yhteisvaikutusten arviointi muiden hankkeiden kanssa on äärimmäisen tärkeä osa linnustoon kohdistuvien vaikutusten arviointia.

Pesimälinnusto

Ohjelmassa on mainittu, että linnustaselvitys tehdään huhti-kesäkuun 2026 aikana. Kultakin pisteeltä ja linjalta tehdään yksi laskentakierros. Luopas-oppaan mukaan laskenta tulisi toistaa noin viisi (3–8) kertaa kunkin pesimäkauden aikana. Jos jokaisella pistellä/linjalla käydään vain kerran pesimäkauden aikana, on mahdollista, että osa pesimälinnustosta jää havaitsematta. Varsinkin, kun lajien välillä on vaihtelua saapumis- ja pesimäaikojen osalta.

Yhteysviranomaisen muistuttaa, että lajien, jotka voidaan tulkita pesimäekologiansa perusteella pysyväisluonteisesti samaa pesäpaikkaa käyttäviksi (LsL 70§), pesät ovat rauhoitettuja ympäri vuoden. Pesimälinnustaselvityksissä tulee löytää mahdollisimman tarkasti pesäpaikkauskollisten lintujen pesäpaikat, jotta rakentaminen voidaan osoittaa pesäpaikkojen ja elinpiirin ulkopuolelle. Esimerkiksi hankealueen vaikutusalueella useasti havaittu muuttohaukka kuuluu pesäpaikkauskollisiin lajeihin.

Yhteysviranomaisen muistuttaa, että metsäkanalintu- ja pöllökannoissa voi olla voimakkaita vaihteluita vuosien välillä, joten yhtenä vuotena tehdyt selvitykset eivät anna koko kuvaa lajien esiintymisestä alueella ja on omiaan luomaan epävarmuutta arviointiin.

Petolinnut

LUOPAS-oppaan mukaan maastotöiden tulee muodostua kolmesta vaiheesta; reviirien kartoitus soidinlentojen aikaan, pesien etsintä pesäpoikasaikaan sekä alueen läpikäynti lentopoikasaikaan. Pelkästään lentoja tarkkailemalla ei voida paikantaa riittävän tarkasti esimerkiksi mahdollisia petolintujen pesiä. Yhteysviranomaisen muistuttaa kiinnittämään arvioinnissa huomiota lajien saalistuslentojen ja lentoreittien sijoittumiseen suhteessa suunniteltuihin voimaloihin ja muihin hankerakenteisiin. Hanketoimien ympäristöön sijoittuvat vesistöt ja kosteikot voivat muodostaa petolintujen kannalta merkittäviä ravinnonhankinta-alueita, minkä vuoksi esimerkiksi Iso Lamujärven sekä muiden alueen vesi- ja kosteikkokohteiden merkitys petolintujen saalistusalueina tulee arvioida osana hankkeen linnustovaikutusten arviointia.

Hankkeen vaikutusalueelle sijoittuu salassa pidettävien petolintujen pesäpaikkoja ja niin voimalat kuin sähkönsiirto sijoittuvat salassa pidettävän lajin reviirille. Suurikokoiset ja tyyppillisen lentotapansa mukaan paljon kaartelevat ja liukuvat lintulajit, ovat erityisen

alttiita törmäyksille. Lisäksi paikalliset linnut altistuvat useammin törmäyksille. (Ympäristöministeriö 2016) Pesäpaikkojen ja reviirin sijoittuminen hankkeen vaikutusalueelle korostaa petolintuselvitysten, mallinnusten sekä arviointien riittävyyden sekä menetelmällisen laadun merkitystä. Mallinnusten tulee perustua ajantasaisiin ja hankekohtaisiin tietoihin.

Arvioinnissa tulee yksiselitteisesti osoittaa, ettei hanke yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa muodosta merkittäviä haitallisia vaikutuksia salassa pidettävään petolintuun tai sen reviirille. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että alueella on jo pidemmällä suunnitteluprosessia olevia hankkeita, joiden vaikutusten on todettu olevan merkittäviä ja jotka vaativat lieventäviä toimenpiteitä. Tilanne alueella on siis jo tällä hetkellä lajin kannalta haasteellinen.

Muuttolinnusto

Selvitysten laajuus ei vastaa nykyisiä suosituksia tuulivoimahankkeen osalta (Ympäristöministeriön ohjeistus - linnustovaikutusten huomioiminen tuulivoimarakentamisessa 2016). Ohjemassa ei ole perusteltu miksi ohjeistuksesta on poikettu. Muuttavien lintujen esiintyminen ja määrät vaihtelevat vuosien välillä, joten muutontarkkailussa on hyvä hyödyntää myös alueellista havaintotietoa useammalta vuodelta. Mikäli hyödynnetään linnustotietoja muista hankkeista ja selvityksistä, tulee aiemmin laadittujen seurantojen ajantasaisuutta, toteutusta ja soveltuvuutta tarkastella kriittisesti.

Muuttolinnustovaikutuksissa tulee huomioida myös mm. mahdollisten levähdyspaikkojen sijainnit suhteessa hankerakenteisiin.

Luonnonsuojelualueet ja Natura-alueet

Arviointiohjelmassa on tunnistettu lähiseudulle sijoittuvat suojelu- ja Natura-alueet.

Hankealue sijoittuu osittain Iso Hangasnevan alueelle, joka kuuluu valtion suojelutarkoituksiin varattuihin alueisiin ja on rajattu myös maakunnallisesti tärkeäksi lintualueeksi (MAALI). MAALI-rajaus on valtion aluevarausta laajempi ja osa voimaloista sijoittuu rajaukselle tai sen välittömään läheisyyteen. Iso Hangasnevalle pesii runsas ja monimuotoinen linnusto. Lajistoon kuuluu myös tuulivoimalle törmäys- ja häiriöherkkiä lajeja. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että linnustollisesti tärkeän alueen sijoittuminen suunniteltujen hankerakenteiden alueille tai niiden välittömään läheisyyteen kasvattaa merkittävästi riskiä linnustoon kohdistuvista vaikutuksista, erityisesti törmäys-, häiriö- ja estevaikutuksista. Lisäksi yhteysviranomaisen korostaa Iso Hangasnevan alueen suoluontoarvoja ja niihin kohdistuvien vaikutusten arvioimisen tärkeyttä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää hankkeen mahdollisiin hydrologisiin vaikutuksiin.

Hankealueelle ei sijoitu Natura 2000-alueita. Alle 5 kilometrin päähän alueesta sijoittuu kolme Natura 2000 aluetta; Lauttaneva (SAC, FI1101800, n. 1 km) Kärämäenjärvet (SAC/SPA, FI1002002, n. 2 km) ja Lauttanevan metsät (SAC, FI1101801, 2,3 km). Lauttanevan ja Kärämäenjärvet Natura-alueille on arviointiohjelman yhteydessä laadittu

Natura-tarvearviot. Yhteysviranomaisen yhtyy arviointiohjelmassa esitettyyn arvioon siitä, että Lauttanevan ja Kärsmäenjärvien Natura 2000-alueille tulee laatia luonnonsuojelulain 35 § mukaiset Natura-arvioinnit.

Direktiivilajisto

Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on luonnonsuojelulain (9/2023) 78§ mukaan kielletty.

Mikäli selvityksissä todetaan viitasammakon tai saukon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, tulee hankkeen mahdolliset vaikutukset myös alueen hydrologiaan arvioida tarkasti.

Liito-orava

Liito-oravan ekologiaan kuuluu reviirien ajoittainen tyhjentyminen, joten selvityksiä on syytä tehdä useampana vuonna. Liito-oravien lisääntymis- ja levähtämispaikkojen lisäksi on tärkeä kiinnittää huomiota mahdollisiin erillisiin ruokailualueisiin sekä niiden välisiin kulkuyhteyksiin.

Lepakot

Hankealueen ja sähkönsiirtoreittien läheisyydestä on havaintoja lepakoista (Suomen lajitietokeskus 2026). Niin hankealueelta kuin sähkönsiirtoreiteiltä tulee asianmukaisin keinoin tunnistaa kaikki mahdolliset lepakoille tärkeät alueet, kuten lisääntymis- ja levähdyspaikat, ruokailualueet, siirtymäreitit ja mahdolliset muuttoreitit.

Suurpedot

Yleistäen voidaan todeta, että alueelle kohdistuu tällä hetkellä voimakasta maankäytön painetta etenkin tuulivoimarakentamisen toimesta. Myös levenevät ja lisääntyvät voimajohtokäytävät muuttavat ja pirstovat aluetta. Hankkeiden yhteisvaikutusten huomioiminen on hyvin tärkeässä roolissa laajoja alueita hyödyntävien suurpetojen vaikutusarvioinnissa.

Muu eläimistö

Yhteysviranomaisen lisää, että luontodirektiivin liitteen IV a mukaisten lajien lisäksi arvioinnissa on huomioitava muuhun luonnonvaraiseen eläinlajistoon ja niiden ekologiisiin vuorovaikutuksiin hankkeesta mahdollisesti kohdistuvat vaikutukset.

Hankerakenteet sijoittuvat metsäpeuran levinneisyysalueelle sekä lajille merkitykselliselle vaellusreitille. Hankealueella sijaitseva Iso Hangasneva on elinympäristömallituksen perustella metsäpeuralle soveltuvaa vasanhoitoelinympäristöä. Lajihavaintoja on tehty suunniteltujen hankerakenteiden alueilta. Lisäksi metsäpeura on esitetty lisättäväksi läheisten Natura-alueiden (Kärsmäenjärvet ja Lauttaneva) suojeluperusteeksi. Edellä mainittujen tekijöiden vuoksi, yhteysviranomaisen katsoo erillisen metsäpeuraselvityksen erittäin perustelluksi ja painottaa yhteisvaikutusten huomioimisen tärkeyttä.

Arviointiohjelman mukaan metsäpeura tullaan huomioimaan Kärämäenjärvet ja Lauttanevan Natura-alueiden Natura-arvioinneissa. Yhteysviranomaisen pitää menettelyä tarkoituksenmukaisena. Tämä mahdollistaa hankkeen vaikutusten kokonaisvaltaisemman arvioinnin. Samalla se varmistaa, että hankkeen vaikutuksista metsäpeuraan ja sen ekologisiin yhteyksiin on käytettävissä riittävä selvitysaineisto myös mahdollisissa tilanteissa, joissa Natura-alueiden suojeluperusteet tulevaisuudessa muuttuvat.

Ekologinen verkosto

Hankealue ja sähkönsiirtovaihtoehdot sijoittuvat Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa ekologisen verkoston alueelle sekä ekologisen verkoston ydinalueelle. Ekologisen verkoston ydinalueen pääasiallisena perusteena on esitetty ”Sisämaan tärkeitä lintuvesiä, jotka Natura-verkoston tärkeä osa ja muuttoreittiä. Metsäpeuran vaellus- ja vasomisvyöhykkeen tärkeimpiä reittejä, maakotka.” Rajauksen tarkoituksena on osoittaa alueet, joille tuulivoimatuotanto ei sovellu ilman, että lajien säilyminen ja Natura-alueverkoston eheys vaarantuu. (Pohjois-Pohjanmaan liitto 06/2024) Yhteysviranomaisen katsoo erityisen tärkeäksi arvioida hankkeen vaikutuksia yksin ja yhdessä muiden hankkeiden kanssa ekologiseen verkostoon ja sen toimivuuteen sekä ydinalueeseen.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Arviointiohjelmassa on pääosin tunnistettu suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat arvokkaan maisema-alueet. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että maisema-alueita kuvaaville kartoille tulisi osoittaa myös paikallisesti arvokkaat kohteet. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAMA), Miilurannan asutusmaisema, sijoittuu lähimmillään ainoastaan 1,6 kilometrin etäisyydelle hankkeen suunnittelualueen rajasta. Yhteysviranomaisen muistuttaa, että alueidenkäyttölain mukaisesti valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) edellyttävät, että valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta huolehditaan. VAMA-alueelle kohdistuvien maisemavaikutusten arviointiin tulee kiinnittää erityistä huomioita.

Arviointiselostuksen mukaan maisemavaikutusten arviointi tullaan laatimaan Ympäristöministeriön vuonna 2024 päivitetyn Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa -oppaan mukaisesti, jota yhteysviranomaisen pitää hyvänä. Arviointiohjelmassa mm. kohdassa, jossa kuvataan tekijöitä, jotka vaikuttavat tuulivoimaloiden maisemavaikutuksiin, on käytetty lähdeaineistona Weckmanin vuonna 2006 ilmestynyttä Tuulivoimalat ja maisema -opasta. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että kaksikymmentä vuotta vanha opas ei ole enää ajantasainen. Weckmanin oppaassa on maatuulivoimaloiden kokonaiskorkeudeksi mainittu 80–130 metriä, jolloin oppaan määritelmiä ja tuloksia ei voida suoraan soveltaa nykyisten 300 metriä kokonaiskorkeudeltaan olevien tuulivoimaloiden vaikutusten arviointiin.

Arviointiohjelman mukaan havainnekuvia tullaan laatimaan 10 kappaletta. Yhteysviranomaisen katsoo, että kuvien määrä on verrattain vähäinen. Etenkin arvokkailta maisema-alueilta tulee laatia riittävä määrä havainnekuvia, jotta maisemavaikutuksia

voidaan arvioida kattavasti. Kuvia tulee laatia eri etäisyyksiltä. Arviointiohjelman mukaan lähin havainnekuva tullaan laatimaan 4,4 kilometrin etäisyydeltä hankealueesta. Yhteysviranomainen katsoo, että etenkin VAMA-alueen sijoituksessa huomattavasti lähemmäs hankealuetta, tulee arvioida tarve laatia havainnekuvia myös lähempää. Havainnekuvien määrän lisäksi tulee kiinnittää huomiota kuvien laatuun. Panoraamakuvilla voidaan osoittaa laajempien alueiden näkymää, mutta niiden lisäksi tulee laatia havainnekuvia, jotka vastaavat ihmissilmän näkemää. Havainnekuvien laadinnassa tulee kiinnittää huomiota myös vallitseviin sää- tai vuodenaikaolosuhteisiin.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Yhteysviranomainen toteaa esitetyn arkeologisen kulttuuriperinnön arviointisuunnitelman asianmukaiseksi. Arviointiohjelman mukaan hankealueella sekä sähkönsiirtoreitin varrella tehdään arkeologinen inventointi. Arviointiselostuksen laatimisessa ja hankkeen tarkemmassa suunnittelussa on syytä huomioida kokonaisuudessaan Oulun museo- ja tiedekeskuksen lausunto koskien arkeologista kulttuuriperintöä.

Ihmisten elinolot ja viihtyvyys sekä virkistyskäyttö

Yhteysviranomainen toteaa, että arviointiohjelmassa on tunnistettu hyvin ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen mahdollisesti kohdistuvat vaikutukset ja esitetty suunnitelma vaikutusten arvioimiseksi on pääosin riittävä. Yhteysviranomainen näkee paikallisten asukkaiden ja muiden sidosryhmien mahdollisimman kattavan osallistamisen tärkeänä YVA-menettelyssä.

Arviointiselostusvaiheessa on suunniteltu tehtävän asukaskysely. Yhteysviranomainen toteaa suunnitelman pääosin hyväksi, mutta korostaa yleisen tiedottamisen tärkeyttä, jotta kyselyllä saadaan tarpeeksi kattava kuva paikallisten asukkaiden sekä loma-asukkaiden näkemyksistä.

Arviointiohjelman ja siihen saapuneiden mielipiteiden perusteella alue on metsästyksen kannalta tärkeä, minkä vuoksi hankkeessa on tarpeen tehdä metsästäjäkysely. Paikallisen metsästysseuran lisäksi myös Metsähallituksen Eräpalveluilta on suositeltavaa kysyä näkemyksiä hankkeen vaikutusalueen metsästysasioista.

Arviointiohjelmassa tuodaan viestiliikenteeseen liittyen esiin, että arvioinnissa on olennaista keskittyä ihmisten turvallisuuteen liittyviin näkökulmiin. Yhteysviranomainen yhtyy tähän ja korostaa, että antenni-tv –lähetyskäyttöä käytetään viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana, minkä vuoksi asia on syytä ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa sekä tarpeen mukaan hankkeen toteutuksessa.

Melu ja välike

Arviointiohjelman mukaan melumallinnus aiotaan laatia noudattaen ympäristöministeriön opasta ”Tuulivoimaloiden melun mallintaminen” (Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2014). Yhteysviranomainen toteaa, että melumallinnuksessa käytetyn tuulivoimalan lähtötiedot tulee esittää selkeästi terssikaistoittain ja mallinnuksessa käytetyt laskenta-asetukset

tulee esittää meluraportissa selkeästi. Mikäli tuulivoimalan lavoissa huomioidaan hammastus (serrated blades), tai muita päästön lieventämiskeinoja, tulee tämä esittää lähtötiedoissa. Mikäli mallinnusta ei voida tehdä ohjeen mukaisesti maksimivoimailloilla, tulee mallinnukseen liittyvät epävarmuudet tuoda selkeästi esille arviointiselostuksessa.

Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiselostuksessa tulee esittää taulukko asuinrakennuksista ja muista mahdollisista häiriintyvistä kohteista (reseptoreista) sekä niihin mallinnettu meluarvo. Melumallinnuksen tuloksena on syytä esittää hankkeen vaihtoehdot erikseen ja lisäksi tarkastella melun muodostumista huomioiden potentiaaliset yhteismelutasot samalla vaikutusalueella vireillä ja suunnittelutilanteessaan jo pidemmällä olevien tuulipuistohankkeiden kanssa. Pienitaajuisen melun mallinnuksessa loma-asumiseen tarkoitettujen rakennusten (reseptoripiste) osalta julkisivun ääneneristävyytenä tulee käyttää ns. anojanssi projektin (TuAMK 2019) mukaisia tilastollisia ääneneristävyyssarvoja loma-asunnoille.

Tuulivoimahankkeiden yhdessä aiheuttamaa melua ja välkettä tarkastellaan yhteisvaikutusten matemaattisen mallinnuksen avulla. Yhteysviranomaisen toteaa, että lähimpien hankkeiden ja Sydänmaankylän hankkeen väliin sijoittuu useita vakituisia asuinrakennuksia sekä lomarakennuksia, joiden osalta on suositeltavaa varmistaa, etteivät melun ohjearvot niiden luona ylitä. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan on mahdollista, että hankkeiden yhteismelusta voi aiheutua viihtyvyshaittaa kyseisille kohteille, joka tulisi huomioida vaikutusarvioinnissa. Myös pienitaajuisen melun laskennassa tulee ottaa huomioon lähimpien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutus.

Arviointiohjelmassa on esitetty, että välkevaikutuksia arvioidaan selostusvaiheessa välkemallinnuksella. Tulosten raportoinnissa ja vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa tullaan noudattamaan ohjelman mukaan Ruotsissa ja Saksassa annettuja ohjearvoja. Yhteysviranomaisen toteaa, että esitetty arviointitapa on hyvä välkkeen vaikutusten arviointiin.

Yhteysviranomaisen toteaa, että tuulivoimarakentamisen meluvaikutusten minimoimiseksi on olennaista sijoittaa tuulivoimalat riittävän etäälle asutuksesta ja muista meluvaikutuksille herkistä kohteista. Hanke on lähtökohtaisesti suunniteltava valtioneuvoston melun ohjearvot huomioiden siten, ettei naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta räsytystä tai kohtuuttomia melu- tai välkevaikutuksia pääse syntymään. Mikäli tällaisia aiheutuu, vaatii hanke voimalapaikkakohtaisesti ympäristönsuojelulain 27.2 §:n kohdan 3 mukaisen ympäristöluvan.

Yhteysviranomaisen lisää, että tuulivoimaloiden aiheuttama melu, mukaan lukien matalataajuisen melu, on terveydensuojelun lisäksi sosiaalisten vaikutusten näkökulmasta keskeinen arvioitava tekijä. Asuinviihtyvyyden kannalta on olennaista, että melun arviointi ei rajoitu yksinomaan ohje- tai raja-arvojen tarkasteluun, vaan huomioida elinympäristön viihtyisyyden ja siihen liittyvän pitkäaikaisen äänimaiseman muutoksen.

Liikenne

Yhteysviranomainen toteaa liikenteen nykytilannekuvauksen ja suunnitelman vaikutusten arvioinnista olevan riittäviä. Maantieliikenteeseen liittyvien vaikutusten arviointi on syytä kohdentaa ihmisten elinoloihin liittyviin asioihin, kuten liikenneturvallisuuteen, liikenteen sujuvuuteen ja teiden kuntoon. Arvioinnissa on syytä huomioida Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksen lausunnossaan esiintuomat asiat.

Maankäyttö ja yhdyskuntarakenne

Arviointiselostuksessa oli tunnistettu alueen maakuntakaavan tilanne oikein. Pohjois-Pohjanmaalla maakuntakaava ohjaa seudullisesti merkittävää eli vähintään kymmenen voimalaa käsittävien hankkeiden sijoittumista.

Yhteysviranomainen toteaa, että seudullisesti merkittävä tuulivoimarakentaminen tulee osoittaa maakuntakaavassa tuulivoimarakentamiselle osoitetuille alueille. Seudullisesti tai maakunnallisesti merkittävät alueidenkäyttökysymykset tulee lähtökohtaisesti tutkia ja ratkaista maakuntakaavassa. Pohjois-Pohjanmaan tuulivoiman sijoittumista ohjaava vaihemaakuntakaava on vasta valmistunut ja ajantasainen. Yhteysviranomainen katsoo, ettei arviointiselostuksessa esitetty VE1, 12 voimalaa ole maakuntakaavan mukainen, eikä hanke voi toteutua osoitetulle alueelle esitettyssä laajuudessaan. VE2 yhdeksän voimalan kokonaisuutena jää alle seudullisesti merkittävänä pidettävän rajan.

Yhteysviranomainen myös huomauttaa, että suunniteltaessa alle seudullisen mittakaavan tuulivoimahanketta alueelle, jonne ei ole maakuntakaavoissa osoitettu tuulivoimarakentamista, tulee huomioida energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa esitetyt tuulivoimarakentamista ohjaavat yleismääräykset. Hankkeen vaikutusten arvioinnissa tulee varmistaa, ettei hanke aiheuta merkittäviä ympäristövaikutuksia, eikä estä maakuntakaavan tavoitteiden ja periaatteiden toteutumista. Hankkeen vaikutusten arvioinnissa on varmistuttava, ettei hanke vaaranna tai estä maakuntakaavassa osoitetun seudullisen tuulivoima-alueen toteutumista.

Maa- ja kallioperä

Hankealueen itäpuolella sekä sähkönsiirtoreittivaihtojen alueella on tunnistettu sijaitsevan useita mustaliuske-esiintymiä. Työskentely happamilla sulfaattimailla ja/tai mustaliuskealueilla voi heikentää maaperän ja varsinkin pintavesien laatua. Yhteysviranomainen toteaa, että mustaliuskeiden esiintyminen hankealueella ja sähkönsiirtoreiteillä tulee selvittää tarkemmin. Rakennustöiden suunnittelussa on syytä hyödyntää Geologisen tutkimuskeskuksen opasta mustaliuskeiden ympäristövaikutusten arviointiin ja hallintaan (Mustaliuskeen GTK:n tutkimustyöraportti 81/2023. Opas mustaliuskeiden ympäristövaikutusten arviointiin ja hallintaan)

Lähimmät voimassa olevat maa ainestenottolupa-alueet on tuotu esiin ja esitetty kartalla. Yhteysviranomainen toteaa, että selostusvaiheessa on syytä käydä ilmi hankkeessa kokonaisuudessaan tarvittavat maa-aineksen määrät (sekä itse tuulivoimaloiden rakentamiseen että hankkeen infran rakentamiseen tarvittavat), jotta ympäristövaikutukset ja tarvittavat luvat tulee riittävällä tavalla arvioiduiksi. Yhteysviranomainen lisää, että

tarvittavat maa-ainekset on syytä osoittaa luokiteltujen pohjavesialueiden sekä arvokkaiden geologisten muodostumien ulkopuolelle.

Pohjavedet

Arviointiohjelmassa on tunnistettu, ettei hankealueelle tai sen läheisyyteen sijoitu luokiteltuja pohjavesialueita. Vaikutukset pohjaveteen on kerrottu ilmenevän pääasiassa rakennettavilla alueilla kuten tuulivoimaloiden, teiden ja sähkönsiirtoreittien alueella sekä niiden lähiympäristöissä. Yhteysviranomainen yhtyy tähän käsitykseen ja toteaa, että pohjavesiolosuhteet on ohjelmavaiheessa selvitetty pääasiassa riittävällä tavalla. Yhteysviranomainen huomauttaa kuitenkin, että parannettavilla ja uusilla tieosuuksilla ja niiden läheisyydessä sekä sähkönsiirtoreittien läheisyydessä voi sijaita talousvesikaivoja. Talousvesikaivot on syytä selvittää, ja sen voi tehdä osana asukaskyselyä.

4.4 Arviointimenettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestäminen

Yhteysviranomainen katsoo, että arviointiohjelmassa esitetty suunnitelma osallistumisen järjestämisestä on riittävä ja täyttää YVA-lain vaatimukset. YVA-menettelyn alussa on järjestetty ennakkoneuvottelu. Hankealueen ympäristön paikallisten tahojen osallistumisen ja kuulemisen varmistamiseksi on koottu seurantaryhmä. Arviointiohjelman nähtävillä oloaikana on järjestetty kaikille avoin yleisötilaisuus 18.8.2026, ja vastaavaa tilaisuutta on suunniteltu arviointiselostusvaiheeseen. YVA-menettelyn keskeisenä tavoitteena on lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia, joten arviointimenettelyn aikana tehtävään tiedottamiseen on syytä kiinnittää huomiota.

4.5 Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

Arviointiohjelmassa on esitetty ohjelman laadintaan osallistuneiden koulutus ja kokemus. Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus arviointiohjelman laatimiseen. Yhteysviranomainen korostaa, että selvitysten toteutuksessa ja arviointiselostuksen laadinnassa tulee erikseen varmistaa riittävä asiantuntemus.

4.6 Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Arviointiohjelmassa on esitetty hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset sekä mahdollisesti tarvittavat luvat. Yhteysviranomainen tuo esiin seuraavat huomiot niihin liittyen.

Lunastuslupa

Yhteysviranomainen toteaa, että lunastuslupalain uudistuksen myötä lain piiriin kuuluvien energiansiirtohankkeiden toteutuksen mahdollistaviin lunastuslupiin voidaan liittää aiempaa täsmällisempiä määräyksiä merkittävien ympäristövaikutusten rajoittamisesta. Uuden lunastuslupalain myötä Lupa- ja valvontavirasto esittää lunastuslupaviranomaiselle näkemyksensä lunastuslupaan liitettävistä lupamääräyksistä. Lupa- ja valvontavirasto myös valvoo myönnetyssä lunastusluvassa ympäristön turvaamiseksi annettujen

määräysten noudattamista. Yhteysviranomainen katsoo, että lunastuslupalain muutos on syytä huomioida vaikutusten arvioinnissa ja hankkeen jatkosuunnittelussa.

Muinaismuistolain mukainen neuvottelu

YVA-ohjelman luvussa 3.6.10 Kajoamisluvat käsitellään muinaisjäännöksiin liittyvää kajoamismenettelyä. Oulun museo- ja tiedekeskus kuitenkin muistuttaa, että koska hankealueella valmistellaan samanaikaisesti osayleiskaavaa, ratkaistaan mahdollinen kiinteään muinaisjäännökseen kajoaminen ensisijaisesti muinaismuistolain (295/1963) 13 § mukaisissa neuvotteluissa osana kaavaprosessia. Luvussa tulee siis tuoda esille 11§ kajoamisluvan lisäksi 13§ mukainen neuvottelu.

Metsänkäyttöilmoitus

Metsäkeskus toteaa lausunnossaan, että hakkuista, metsälain 10§ kohteisiin rajautuvista toimenpiteistä ja maankäyttöluokan muutoksista tulee tehdä metsänkäyttöilmoitus, joka tulisi lisätä hankkeessa tarvittavien lupien listaukseen.

Risteämälausunto

Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto.

Ojitusilmoitus ja ilmoitus vesistön alituksesta

Hankkeen rakentajan on vesilain 5:6 §:n mukaisesti ilmoitettava muusta kuin vähäisestä ojituksesta Lupa- ja valvontavirastolle vähintään 60 vuorokautta ennen ojituksen ryhtymistä. Tämän hankkeen rakentamistoimenpiteiden alueella ojitusten määrä tulee erittäin todennäköisesti ylittämään vähäisen rajan, jolloin niistä tulee tehdä ojitusilmoitus, jossa kuvataan mm. ojitusjärjestelyt ja tarvittavat lieventämistoimenpiteet mm. kuormituksen ja hydrologisen muutoksen lieventämiseksi. Lupa- ja valvontavirasto antaa ojitusilmoituksesta lausunnon, jossa muun muassa arvioidaan tarve vesilain mukaiseen lupaan. Lisäksi yhteysviranomainen tuo esiin tarpeen selvittää mahdollisen alitusilmoituksen tarve, mikäli hankkeen jatkosuunnittelussa päädytään suunnittelemaan vesistön alitusta/alituksia.

4.7 Selvitysten yhteensovittamisen mahdollisuudet muissa laeissa edellytettyjen selvitysten kanssa

Kaavoitus

Samanaikaisesti YVA-menettelyn kanssa on käynnissä hankkeen osayleiskaavan laadinta Kärsämäen kunnassa. YVA-menettely ja osayleiskaavoitus toteutetaan erillismenettelyinä. Arviointiohjelman mukaan kaavan laatimisessa otetaan huomioon ympäristövaikutusten arvioinnissa esille tulevat näkökohdat sekä määritellään niiden perusteella edelleen yksityiskohtaisemmat rajaukset suunniteltujen voimaloiden sijainnille ja teknisille

ominaisuuksille. Yhteysviranomaisen pitää hyvänä, että selvityksiä hyödynnetään kummassakin menettelyssä.

5 Arviointiohjelmalausunnon toimittaminen ja siitä tiedottaminen

Yhteysviranomaisen toimittaa lausuntonsa sekä kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Lausunto toimitetaan samalla tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Arviointiohjelmalausunto on nähtävillä ymparisto.fi-palvelussa osoitteessa:
www.ymparisto.fi/sydanmaankylan-tuulivoima-YVA.

6 Suoritemaksu, sen määräytyminen ja maksua koskeva oikaisumahdollisuus

Suoritemaksu on 9 000 euroa.

Arviointiohjelmasta annettavasta yhteysviranomaisen lausunnosta perittävä maksu on määritetty hankkeen vaatiman työmäärän mukaisesti (luokka II, 11-17 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy Lupa- ja valvontaviraston maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Lupa- ja valvontavirastosta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

7 Sovelletut säännökset

- Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 8, 16 ja 18 §
- Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 3 §
- Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
- Valtioneuvoston asetus (1177/2025) Lupa- ja valvontaviraston maksullisista suoritteista vuonna 2026 1 §.

Arviointiohjelmalausunnon valmisteluun ovat osallistuneet seuraavat Lupa- ja valvontaviraston asiantuntijat: Niina Kangas alueidenkäyttöyksiköstä, Anniina Aaltonen luonnonsuojeluyksiköstä sekä Malla Kukkonen ja Maria Ekholm-Peltonen vesien- ja merenhoito -yksiköstä.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristöasiantuntija Maija Schuss ja ratkaissut ylitarkastaja Jaana Tuppurainen.

Liitteet

Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus (hankkeesta vastaavalle)

Jakelu

Nordi Oy
Sweco Finland Oy
Kärsämäen kunta
Pyhännän kunta
Siikalatvan kunta
Pyhäjärven kaupunki

Tiedoksi

Lausunnon antajat (sähköisesti)

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihte: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/101664/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/101664/2026 har godkänts elektroniskt

Schuss Maija 30.09.2026 13:45

Tuppurainen Jaana 30.09.2026 13:56